

טביעות עין

חולין צה, ב

רב חייא בר אבין איתבד ליה כרכשא (בי דינא) +מסורת הש"ס: [ביני דנא]+, אתא לקמיה דרב הונא, אמר ליה: אית לך סימנא בגויה?
א"ל: לא,

אית לך טביעות עינא בגויה?

אמר ליה: אין,

אם כן - זיל שקול.

רב חנינא חוזאה איתבד ליה גבא דבשרא,

אתא לקמיה דרב נחמן,

אמר ליה: אית לך סימנא בגויה?

אמר ליה: לא,

אית לך טביעות עינא בגויה?

אמר ליה: אין,

אם כן - זיל שקול.

רב נתן בר אביי איתבד ליה קיבורא דתכלתא,

אתא לקמיה דרב חסדא,

אמר ליה: אית לך סימנא בגויה?

אמר ליה: לא,

אית לך טביעות עינא בגויה?

אמר ליה: אין,

אם כן - זיל שקול.

אמר רבא: מרישא הוה אמינא - סימנא עדיף מטביעות עינא, דהא מהדרינן אבידתא בסימנא, ולא

מהדרינן בטביעות עינא,

השתא דשמעתניהו להני שמעתתא, אמינא: טביעות עינא עדיפא,

דאי לא תימא הכי, היאך סומא מותר באשתו? ובני אדם איך מותרין בנשותיהן בלילה?

אלא - בטביעות עינא דקלא, הכא נמי - בטביעות עינא.

אמר רב יצחק בריה דרב מרשיא: תדע, דאילו אתו בתרי, ואמרי: פלניא דהאי סימניה והאי סימניה,

קטל נפשא - לא קטלינן ליה, ואילו אמרי: אית לן טביעות עינא בגויה - קטלינן ליה.

אמר רב אשי: תדע, דאילו א"ל איניש לשלוחיה: קרייה לפלניא, דהאי סימניה והאי סימניה - ספק ידע

ליה ספק לא ידע ליה, ואילו אית ליה טביעות עינא בגויה, כי חזי ליה - ידע ליה.

רש"י חולין צו, א

להני שמעתתא - דשרי איסור בטביעות עינא.

בטביעות עינא דקלא - שנתן דעתו להכירה בקול ומאבידה לא ילפינן דהתם משום חימוד הממון

חיישין דלמא משקר דאמר מר (מכות דף כג:): גזל ועריות נפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתן.

תוספות חולין צו, א

ולא מהדרינן בטביעות עינא -

תימה דשאני התם דחשדינן ליה דילמא משקר שאינה שלו דהא לצורבא מרבנן מהדרינן בטביעות

עינא

וי"ל דהכא מיירי בטביעות עין כל דהו והא דמהדרינן לצורבא מרבנן בטביעות עינא דהיינו בטביעות

עין גמור דכל הני אמוראי דהכא לא היה להם טביעות עין גמור דאי לאו הכי מה היה להם לישאל אי

הוו ידעי בודאי לא הוו מסופקים כלל.

חדושי הרמב"ן חולין צו, א

ומדאמרינן דסומא מותר באשתו ובני אדם בנשותיהן בלילה וטעמא דקטלינן בהיכרא כולהו מדין

טביעות עינא הוא שמע מינה בכולהו אינשי סמכינן באיסורין אטביעות עינא, וכן בעדיות זו היא

גלימתו של פלוני וזהו כלי שלו, ולא אמרין צורבא מרבנן אלא לגבי אבדה ולא דחכים ופקיע אלא דחסיד ולא משקר, ותמה מרבין חננאל ז"ל שכתב כאן והני מילי בתלמיד חכם דלא משקר מה ענין דלא משקר באיסורין.

חדושי הרמב"ן בבא מציעא כג, ב

ולא צריכא לאהדורי לצורבא מרבנן בטביעות עינא. ק"ל אי כל דבר ששבעתו העין חייב להכריז משום צורבא מרבנן וכדקתני ומודה ר"ש וכו', היכי קתני רישא אלו מציאות שלו ליכריז דילמא איכא צורבא מרבנן דליהדריה ניהליה בטביעות עינא, ואיכא למימר דכל הני דמתני לאו כלים נינהו ולית בהו טביעות עינא מסתמא, ומשמע נמי דלא חיישין לצורבא מרבנן אלא היכא דאשתכח באתרא דשכיחי רבנן כגון בשוקא דרבנן כדלקמן, אבל היכא שנמצאת במקום אחר לא חיישין לצורבא מרבנן, וכל שכן באתרא דליכא רבנן דליכא למיחש, וראיתי להראב"ד ז"ל שכתב נראה לי שזו ההכרזה אינה כשאר ההכרזות שאינה אלא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות דשכיחי רבנן, ולפי דבריו איכא למימר מאי הרי אלו שלו דקתני מתני, בתר דאכריז בבתי מדרשות קאמר דכיון דאכריז שלשה ימים או יותר בבתי מדרשות שוב אין חוששין לצורבא מרבנן.

חדושי הריטב"א בבא מציעא כג, ב

לא צריכא לאהדורי לצורבא מרבנן בטביעות עינא. פ"י ואלו שבעתן העין היה נוטל ומכריז משום צורבא מרבנן, וא"ת כל אבדה שאין בה סימן למה אמרו שהיא שלו יהא נוטל ומכריז משום צורבא דרבנן, [נ"א וא"ת כיון דרובא דאינשי לאו צו"מ נינהו אמאי לא אזלינן בתר רובא ולא יהא חייב להכריז אפי' כששבעתן העין], וי"ל דהב"ע כגון דחזיוה דנפל מצורבא מרבנן שהיתה סיעה של ת"ח עוברת כאן, א"נ דאשתכח באתרא דשכיחו ביה רבנן וכדאמרין לקמן בשוקא דרבנן, הא לאו הכי לא חיישין לצורבא מרבנן דמיעוטא נינהו וכ"ש הנהו דלא משנו בדיבוריהו, ודעת הראב"ד ז"ל דכי מכריז משום צורבא מרבנן אינו מכריז אלא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ומקומות שתלמידי חכמים מצויין שם

החיפוש : *טביעות עינא

1. תלמוד בבלי מסכת גיטין (פרק ב - המביא גט) דף כג עמוד א (2*)

ניהו, עובד כוכבים - נמי דלאו בר היתירא הוא, אלא סומא אמאי לא? אמר רב ששת: לפי שאינו יודע ממי נוטלו ולמי נותנו. מתקיף לה רב יוסף: היאך סומא מותר באשתו? היאך בני אדם מותרים בנשותיהם בלילה? אלא בטביעות עינא דקלא, הכא נמי בטביעות עינא דקלא! אלא א"ר יוסף: הכא בחוצה לארץ עסקינן, דבעי למימר בפני נכתב ובפני נחתם, ולא מצי למימר. א"ל אביי: אלא מעתה, פתוח ונסתמא דמצי אמר - הכי נמי דכשר, והא קתני: פתוח

2. תלמוד בבלי מסכת גיטין (פרק ג - כל הגט) דף כז עמוד ב (2*)

דהוה ליה סימן מובהק. ודוקא בצד אות פלונית, דהוה ליה סימן מובהק, אבל נקב בעלמא לא, מספקא ליה: סימנין, אי דאורייתא אי דרבנן. רבה בר בר חנה אירכס ליה גיטא בי מדרשא, אמר: אי סימנא - אית לי בגויה, אי טביעות עינא - אית לי בגויה; אהדרה ניהליה. אמר: לא ידענא אי משום סימנא אהדרה, וקסברי סימנין דאורייתא, אי משום טביעות עינא, ודוקא צורבא מרבנן, אבל אינש בעלמא לא.

3. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא (פרק א - שנים אוחזין) דף יט עמוד א (2*)

יש בו בצד אות פלונית. ודוקא בצד אות פלונית, אבל נקב בעלמא - לא. רב אשי מספקא ליה: סימנין, אי דאורייתא אי דרבנן. רבה בר בר חנה [עמוד א] אירכס ליה גיטא בי מדרשא. אמר: אי סימנא - אית לי בגויה, אי טביעות עינא - אית לי בגויה; אהדרה ניהליה. אמר: לא ידענא אי משום סימנא אהדרה ניהלי, וקא סברי: סימנין דאורייתא. אי משום טביעות עינא אהדרה ניהלי, ודוקא - צורבא מרבנן, אבל אינש בעלמא - לא.

4. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא (פרק ב - אלו מציאות) דף כג עמוד ב

רב יהודה אמר שמואל: כלים חדשים שלא שבעתן העין. היכי דמי? אי אית בהו סימן - כי לא שבעתן העין מאי הוי? אי דלית בהו סימן - כי שבעתן העין מאי הוי? - לעולם דלית בהו סימן, נפקא מינה לאהדורי לצורבא מרבנן בטביעות עינא. שבעתן העין - קים ליה בגויהו, ומהדרין ליה. כי לא שבעתן העין - לא קים ליה בגויהו, ולא מהדרין ליה. דאמר רב יהודה אמר שמואל: בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, [עמוד א]

5. תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא (פרק ב - אלו מציאות) דף כד עמוד א

לא שבעתן העין - לא קים ליה בגוייהו, ולא מהדרין ליה. דאמר רב יהודה אמר שמואל: בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, [עמוד א] ובאושפיזא. מאי נפקא מינה? - אמר מר זוטרא: לאהדורי ליה אבידתא **בטביעות עינא**. אי ידעין ביה דלא משני אלא בהני תלת - מהדרין ליה, ואי משני במילי אחריני - לא מהדרין ליה. מר זוטרא חסידא אגניב ליה כסא דכספא מאושפיזא, חזיא להווא בר בי רב דמשי ידיה ונגיב בגלימא

6. תלמוד בבלי מסכת חולין (פרק ז - גיד הנשה) דף צה עמוד ב (4*)

שדו כבדי וכוליתא, אמר ליה: שקול ואכול, האידיגא דהיתרא שכיח טפי. רב חייא בר אבין איתבד ליה כרכשא (בי דינא) +מסורת הש"ס: [ביני דנא] +, אתא לקמיה דרב הונא, אמר ליה: אית לך סימנא בגויה? א"ל: לא, אית לך **טביעות עינא** בגויה? אמר ליה: אין, אם כן - זיל שקול. רב חנינא חוזאה איתבד ליה גבא דבשרא, אתא לקמיה דרב נחמן, אמר ליה: אית לך סימנא בגויה? אמר ליה: לא, אית לך **טביעות עינא** בגויה? אמר ליה: אין, אם כן -

7. תלמוד בבלי מסכת חולין (פרק ז - גיד הנשה) דף צו עמוד א (6*)

אמר ליה: אית לך סימנא בגויה? אמר ליה: לא, אית לך טביעות עינא בגויה? אמר ליה: אין, אם כן - זיל שקול. אמר רבא: מרישא הוה אמינא - סימנא עדיף מטביעות עינא, דהא מהדרין אבידתא בסימנא, [עמוד א] ולא מהדרין **בטביעות עינא**, השתא דשמעתינהו להני שמעתתא, אמינא: **טביעות עינא** עדיפא, דאי לא תימא הכי, היאך סומא מותר באשתו? ובני אדם איך מותרין בנשותיהן בלילה? אלא - **בטביעות עינא** דקלא, הכא נמי - **בטביעות עינא**.